

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Подвійне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ма виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудня.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» при ул. Осоловських ч. II. (партер) (Фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Парляментарне положенє.

(?) В парляментарних і в політачних коуга оцінюють сучасне положенє вельми поважно. Deutschnat. Cong. з визначної сторона німецької подає ось яку оцінку: «Сучасне парляментарне положенє вважають зовсім справедливо з ріжних сторін яко вельми невідраднє, бо оно більше запутанє як колинебудь перед тим і змагає очивидно до §. 14-го. Сподівають ся вправді, що внесенє язикових законів доведе до проясненя положеня а передовсім до рішучого діланя сторонниць. Чи сі сподіваня справдять ся, можна сумнівати ся. Але се вже при голосованю над розпорядимим фондом, котре має відбутися в четвер, виявить ся, чи парлямент з внесенєм язикових законів вступить на дорогу розмотаня, котру вважає можливою, чи ні. Позиція «розпорядимий фонд» сама про себе незначна, одначе сим разом правительство вважає її питанєм довіря; наколи найде ся більшість для правительства, то можна се вважати проявою, що та більшість піде за правительством дорогою предложеного ним управильненя національного питаня. Се голосованє виявить, чи урядниче правительство в своїм урядованю найде підпору в сторонництвах. На всякий спосіб повинна би державна рада сама з себе довести до проясненя відносин, наколи

правительство має обминути яскравіші заходи. На жаль однак не проявляє ся нігде намір якогось спільного діланя, а з дальшого хаотичного стану треба би дійти до висліду, що парлямент втратив довіре у власні свої сили і сим має тайне бажанє, щоби лад був заведений позапарляментарним способом. Але найнебезпечнійше було би, колиб роблено заходи окупути ческу обструкцію уступками, бо такого поступованя Німці не стерпіли би супроти ніякої предлоги ніяким способом».

Посол Сильвестер висловив ся про політичне положенє, що оно тепер находиться ся на вістрю. Політичний крик заглушує всякі накликуваня розумних людей, котрі звертають бачність на небезпеки, які настали з усуненєм парляментарної трибуни. Хоч парлямент в останних десятилітх не здобув собі особливого поважаня, то після усуненя парламенту пообчили небавом усі люди, яка шкода виходить для народного життя з того, наколиб не можна було многих домагань, жалоб, потреб і бажань боронити з парляментарної трибуни. Коли сьогодні після досвідю останних років, після довгого ще й до нині не усуненого панованя §. 14-го, висувать ся в самім парляменті сили, що змагають до похороненя парляментаризму і тим самим допускають ся політичного самоубийства, то що треба в тім добачати херобливу

появу, закоріненє божевільности, котра думає, що тим політичним самоубийством можна щонебудь реального зробити для власного народу. Що се має значити, коли на однім боці напірає велика більшість палати, щоби заздальгидь полагджено удержавленє залізниць, для котрого назначений речинєць 1. цвітня, а з другого боку ті самі люди роблять все можливе, щоби власне домаганє всякими способами ударемнити! Але також правительство обовязанє хватити ся рішучих способів, бо небавом опинить ся оно перед питанєм, чи не треба буде ужити §. 14-го. Така плавба без керманича, а покладанє всіх надій лише на Бога, повинна устати. Конференція председателів клубів, котра стілько разів добродійний вплив зробила на дальше парляментарне веденє справ, повинна тепер зібрати ся, щоби ухвалити, чи, як і яким способом мають бути поведені справи і яким способом можна дальше заобіти виявленю парламенту».

З дзевникарских вістий можна впевнити ся, що парляментови грозить ческа обструкція. Наглих внесень ческих в стілько на складі, що може се вистарчити на цілі тижні для спиненя всякої роботи. Наслідком того правительственні предлоги не могли би бути полагджені на час і тоді требаб ужити § 14-го. Щоби дійти до скорого рішеня питаня про дзевний порядок, треба би спитати, хто

Матеріяли до історії буковинської Руси.

V.

Важнійші праці із Воробкевича
в роках 1876—1897.

(Дальше).

Ч. 23.

Із В-ич про свої музик. занятя.

(Оригінал німецький, мабуть з якогось поданя).

Вже питомцем гр. ор. семинарії провадив я семинарський хор і як самоук (бо я вчив ся науки гармонії з книжок, н. пр. Д-ра Густава Шіллінга і ин.) гармонізував старі церковні мелодії та заводив тим способом лад у хоральних мелодиях, співаних, як хто хотів. З того часу походять кілька сольопісень і хорів світського змісту.

Коли я був парохом у Рускій Молдавиці, передав я консисторії одну литургію на 5 голосів, котру потім і надрукував. Через те звернув на мене увагу митрополит Евген Гавман і покликав мене до Черновець, щоби я обняв науку співу в духовній семинарії, реальній школі і гімназії. Але щоби стати сталим учителем, мусів я їхати до Відня і там слухати викладів проф. Франца Крвіна про гармонію і науку композиції. По іспиті, який я зложив із знаменитим успіхом, став я 1868 дефінітивним, а що я був священником і по-

кинув дуже добру парохію, то дали мені рангу і характер, плату і права до авансу такі, як мали професори тодішного богословського закладу.

Тепер настав для мене час дуже тяжкої праці. Що співати? Крім уривків одной литургії Дмитра Бортнянського, котру автор скомпонував на мішаний хор, а єї, не переклавши на мужеский хор, співав як раз такий хор, — се виходило дуже смішно, бо низші голоси співали не раз вище, як виспі, — крім цілком примітивних хорів одной румунської литургії, складеної з пестрих терцетів, — крім кількох пісень, співаних без нот — а кождий співав так, як єму на думку ввало, — крім тяжких друкованих концертів Бортнянського, Давидова і п., котрих ніколи не співано, — иньших підручників до науки не було. Тут треба було скоро зарадити.

Що було добре, я упорядкував після всіх правил науки гармонії; що було неідале, я викинув і сам komponував, чого не доставало. Так повстали з часом мішані, для мужеского хору призначені литургії, разом 20 то в церковно-славянській то в румунській мові — з них досі 8 вийшло друком. Про мої безчисленні имни, псалми, пісні при похоронах і т. п. не хочу й говорити.

За короткий час підніс ся хоральний спів церковний не лише тут у Чернівцях, але і в краю, бо і народні школи дістали легкі литургічні пісні. Таким способом мої компо-

зиції причинили ся не лише до того, що Бога, се жерело всяких ласк, величають добірними піснями, але в цілім краю через те релігійний змісл виблагороднів і зросло уподобанє до красного. Я не раз чув на селі у церкві, як школярі і нарід співав мої литургічні пісні — се мені нагорода за мою 25-літню працю, я був щасливий і переконав ся, що мій засів приніс уже богаті жнива. Мої румунські церковні пісні співать радо у Смигороді, Баваті, в Румунії, а церковно-славянські у Галичині і Сербії, — на се доказ ріжні подяки, похвали та замовленя композицій.

Наші народні школи не мали для науки співу жадних співанників, тому я видав для школи збірники пісень (1868) по руски і румунски, а в р. 1869 по німецьки — а сі книжки можуть сміло стати побіч иньших книжок шкільних. Щоби шкільна молодіж мала звідки вчити ся співу, видав я легко зрозумілу книжку „Allgemeine Musiklehre“, що вийшла вже двома накладами, а моя „Elementar-Harmonielehre“ вже давно розійшла ся.

А що я маю казати про мої світські композиції? З руских появило ся кілька в «Кобзарі» (Львів, 1885), у «Бояні» Віктора Матюка (1885), у львівській «Музикальній бібліотечі». Недрукованих, але загально знаних каватетів, пісень, хорів, сольопіснів і сольоквартетів є у мене сотками. На всіх концертах, роковинах, комерсах і т. п. можна почути мої композиції. Співають їх і над Дунаєм

має уступати, чи правительство чи держ. рада? Після всякої імовірности питань се рішилоб ся на шкоду держ. ради. На тих отже, котрі спинять законодавчу роботу держ. ради, спала би одвічальність за розбите першого парламенту опертого на загальних виборах.

Якнебудь одначе німецькі дневники такі наміри приписують Чехам, треба ще виждати, чи справді они думають доводити до крайности. Можливо, що Чехи не бажають війни, а лише змагають до часткової мобілізації для заляканя Німців і правительства. Вже сама пора предложена наглих внесень вказує, що Чехи мають на думці близшу ціль, бо для спиненя правительственлих предлог ще й за два тижні булаб пора на нагли внесеня, щоби погрозити правительству, котре в середу внесло предлоги язикового закона і поділу краю на округи.

Як з телеграфічних вістий можна впевнити ся, відбула ся на міністерській раді в суботу і в неділю при розправі над згаданими предлогами завзята боротьба між міністрами-земляками Ж а ч е м і Ш р а й н е р о м , а для піддержки свого міністра в сій боротьбі висунули Чехи нагли внесеня.

З другого боку знов бачать Чехи, що всі Німці згуртували ся проти них, щоби поборювати їх змаганя, щоби скрипити становище німецького міністра-земляка на раді міністрів. Німці хотять також стати рішучо проти правительства, наколиб оно бажало робити які уступки в користь Чехів.

В хвилі, коли се пишемо, зложить правительство предлоги язикового закона і окружного поділу на столах послів і зазначить своє становище. Послам буде дана спромога кількадевною перервою роздивити ся в тих предлогах, а коли палата приступить опісля до дальших обряд, тоді виявить ся, чи Чехи дійсно мали на думці обструкцію, тоді рішуть ся дальша доля держ. ради.

і над Дніпром, у Сербії, в Галичині і иньшими сторонами.

Я Русин, але притім правдивий Буковинець; знаю румунську мову і komponую також румунські пісні. І в Румунів займаю я, як музик, зовсім поважне місце, — а навіть зачисляють они мене до своїх перших музиків. Кілька моїх румунських пісень друкувала часопись товариства „Societate pentru cultura si literatura“, иньші друкували ся окремо у Röder-а в Липску коштом товариства „Armonia“. На румунських концертах співвають мої пісні дуже радо; їх пожна почути у Відні, в Букарешті, Чернівцях, Ясах, Кронштадті і н.

Також уложив я багато німецьких пісень (друкували ся у часописах „Buchwald“ і н.); співвають їх дуже радо; н. пр. Ihr blauen Augen і н.

Про музику театральну не хочу й говорити, бо прийшло би ся писати зо два дні, як би хотіти докладнійше що сказати. До всіх моїх мьєлодрам і опереток написав я сам музику, котру у руских часописах дуже хвалили. І до чужих праць, яких в 15, написав я музику.

До якої народної школи вступлю, всюди почую мої літургічні і світські пісні. Се мені нагорода, що я діточі серця музикою убагоднив, — не надармо я та не без ціли жив на сім світі.

1890.

(Дальше буде).

Допись з Самбірщини.

Від часу до часу в часописах наших москалюшків появляють ся плаксиві дописи з наріканнями на „українцофсвьященників, що через них упадає „Общество Рызница“ в Самборі, бо они яко глухі і сліпі на „стони і вопль“ вдовиць не хотять своїми грішми підпирати „общества“. При тій случайности нападає ся на ріжних свьященників народовців, денунціюючи їх за несповнені провини перед властями духовними і світскими. Таку погану допись „письмо отъ Самбора“ мали ми случайність читати в ч. 5. „Галичаніна“ с. р. Будучи докладно обізнаним з основанем і розвитком „Рызница“, я позволю собі забрати голос на картках Вашої цінної часописи, щоби прояснити се, про що ріжні люди всяко говорять та пишуть.

Думка основаня товариства для торговлі і виробу церковних риз зродила ся в р. 1882 між питомцями духовної семінарії в Перемишлі. Случай скотів, що двоє товаришів з семінарії знайшло ся в Самборі яко сотрудники при парохіяльній церкві і они своєю постійною працею при підмозі молодих, свідомих своєї ціли свьященників-народовців оснували намірене товариство. Кілько праці і здоровля а навіть днів життя поклав на жертвеник того товариства бл. п. Теодор Ріпецький, перший его директор і душа товариства, знає тільки той, хто з ним жив, стикав са, та бачив его муравельну роботу. Однак чоловікови тому в его змаганях і праці справді провідником була думка, помочи не тільки вдовам і сиротам по руских свьященниках, але кожній рускій людині. Прото-покійний довгі літа в товаристві трудив ся за дармо, не побираючи жадної платні, сам їздив з виробленими церковними річами до Пацлавської кальварії на відпусту, щоби їх добре продати, сам сидів до півночи в робітні, складав річи, матерії, опаковував їх та висилав по провінції. Така праця підорвала его здоровля і він під її тягаром зійшов у могилу.

Згадати належить, що бл. п. о. Теодор Ріпецький сам зачисляв ся до москофілів, однак не робив ріжнаци ніколи чи то при прийнятю в члени, чи при прийнятю робітниць товариства; про его же толерантність та безсторонність найліпше засьвідчає се, що діти его є хорошиими народовцями.

Тим часом до Самбора переніс ся на гімназійального катехита о. Ілярій Гмитрик з Сянока і сей нетерпимий, загорілий фанатик-москаль став ся лихим духом товариства. За его дирекції та за его намовою переіменено назву товариства на кацапску „Рызница“. А коли до товариства поволи, але постійно зачало прибувати більше членів-народовців, сей маститий батюшка“ постягав одного разу від своїх знайомих і незнайомих членів до 90 повновластий перед заг. зборами, які давали ему 90 голосів, стягнув на загальні збори всі робітници, яким наказав вписати ся в члени товариства та іти сліпо за его проводом при голосованю. А заволодівши тим способом загальними зборами, викинув від разу невігідних народовців з надзираючої ради, відсудив їх від впливу на діла і розвиток товариства та став сам „царствующим“ та „господарствующим“ божищем. Від сего часу почало ся варити в товаристві як в кітлі; однак „царствующий“ не позабув на свою маститість, постаравши ся о ухвалу для себе прехорошої платні переписаноючої 3000 К на рік за три години дневного барашкованя в „Рызница“. За его почином постановлено третим директором „Рызница“ цілковитого інваліду так тілесного і душевного о. Гіполіта Хи-

ляка тільки для того, бо він сином Єроніма Аноніма; за почином о. Гмитрика постягано в члени „Рызница“ обох Маркових, Владимира Дудикевича, Лисковацкого, Мончаловского і много-много инчих москалюшків, які в товаристві для виробу і продажі церковних риз не мали жадного діла. За тов довго мірковано в дирекції над тим, чи прийняти в члени товариства свьященника-народовця, скоро добре була відома его марка, ба навіть відмовлювано такому вступу в товариство, про що найліпше засьвідчать о. Онуфрій Гадзевич та о. Моссопа. Чи годить ся пині нарікати на народовців на стовпцях „Галичаніна“, що они без серця, без чувства, занекаковарлюги в реверендах не мають згляду на стони і плач вдов і сиріт, скоро „Рызница“ протаняє з свого порога народовців? Ми знаємо, що ресипіа non olet, але народовці навіть свьященники не дадуть свого гроша но тов, щоби маститий батюшка гуляв собі по „русски“ та висмагував народовецкого духа московским кнутом.

До якої скаженни дійшла загонистість в „Рызница“, можна пізнати з того, що на останних зборах сам стола та і батько поплоти московщини в „Рызница“ луснув книгами о стил та загрозив реэігнацією, коли збори не згодили ся на вибір до надзираючої ради Впр. о. Зубрицкого, крилошанина з Перемишля. Однак се не перешкодило стягнути перед загальними зборами „многонадежную маладьож“ на коритар „Рызница“, уставити її по заулках з величезними дручками, щоби в разі потреби на коменду напала на народовців, наколи би они взяли верх, та порухувати їм добре ребра. Правда, нема що казати, добра, мудра і солідна агітация, щоби народовці підпирали своїм грошем „Рызницу“!

(Конець буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Недільна рада міністрів полагодила вкінци язикові предлоги так, що внесене закона в палаті в день 3. лютого не підлягає сумнівови. Бар. Бінерт був в понеділок на спеціальнім 1½ годиннім послуханю у цісаря в справі одержаня вступної санкції язикових предлог. Дневники подають, що на послідній раді міністрів відбула ся дуже оживлена розправа а міністри-земляки др. Ш р а й н е р і др. Ж а ч е к поставили ряд засторог і протестів. Др. Шрайнер запротестував особливо против тих постанов, після котрих ческий язык одержує у внутрішнім урядованю частину прав предвиджених в розпорядках Штремаєра; дальший протест відносить ся до поділу Чех на язикові округи і до того, що урядники, котрі володіють обома язиками, мають одержати спеціальні додатки, позаяк та постанова виходить в хосен виключно урядників Чехів. Протести д-ра Жачка є ще острійші. Міністер запротестував проти поділу на округи, позаяк такий поділ належить виключно до компетенції ческого сойму, против уділення певних прав німецького протоколованя ческих подань німецькими урядниками, а також зробив деякі засторогі що до національного поділу урядників.

N. Fr. Presse стверджує, що ческі круги рішили ся внести в середу ряд дальших наглих внесень і розпочати обструкцію. Після донесень Die Zeit, не застановляло ся ще правительство над дальшим своїм поступованем і хоче виждати становища, яке займуть сторонництва.

В міністерстві війни зачали ся в по-неділок наради з представниками міністерства краювої оборони і інших, відносячі ся до нового військового закона.

Напади на німецьких студентів на Перекопах в Празі поновляють ся, як лиш котрий з них там зявить ся. Кілька осіб арештовано за напастованє студентів і за ставленє опору поліції.

Заграниця.

Великий везир повідомив деяких дипломатів, що остаточне поладженє справи австро-угорско-турецкої угоди не стріне ся в Царгороді з ніякими перепонами. Norddeutsche Allgemeine Ztg підносить, що чим скорше ся угода наступить, тим більше буде се пожаданням в інтересі проясненя політичної ситуації на Сході. Противно, сербська часопись „Правда“ подає вість, що боснійські емігранти в Царгороді заложили протест проти сеї угоди і вручили парламентови відповідні резолюції. В сих резолюціях протестують они рівнож проти поведєня інших держав, які згодили ся на такий „торг“ між Австро Угорщиною а Туреччиною.

Відносини між Болгарією і Туреччиною доси не змінили ся в нічим. Кіяміль-баша висловив вирадї надїю, що удасть ся справу повести мирною дорогою, одначе орган Молодотурків, Schurai Ummet заявляє, що або Болгарія згодить ся на домаганя Туреччини, або буде мусїло наступити урегульованє границь. Приняти таке відшкодованє, яке жертвує Болгарія, булоб пониженєм народного достоїнства. Також в парламенті панував на останнім засіданю настрій ворожий Болгарії. З сеї нагоди замічає Reichspost, що се високопарне маніфестованє народної самосвідомости зі сторони Молодотурків відбиває ся дуже сумно на невідрадних внутрішних відносинах, які запанували в Туреччині.

В монастирськїм іскутарськїм віляєті проявив ся протидержавний рух. Також в середущій Арабії панує ворохобня, хоч вісля останних донесень шейк Ібн-Реншу побив по двомісячній боротьбі претендента Ібн-Суана.

Цікаво, що Молодотурки добачуючи марево реакції в ухваленій радою міністрів тигулятурі „Цісарська армія і фльо-та“, замість „османська“, виступають остро против неї, заявляючи, що ся „европейська“ назва не відповідає зовсім турецькому народови.

Просьвітно-економічний конгрес.

Замкненє конгресу.

Вчера о год. 4.30 по полудни зібрали ся учасники конгресу в саях „Рускої Бесіди“ на загальне засіданє. Явило ся поверх 300 осіб, яких льокаль „Бесіда“ не міг помістити. З той причини збори перевезли ся до „Сокола“ в домі „Дністра“, де заповнили салю битком по береги.

Засіданє отворив містоголово „Просьвіти“ др. Евген Озаркевич і зарядив голосованє над резолюціями референтів, прийнятими на засіданях секцій. Секретарі секцій відчитували резолюції, які приймає гуртом по чераї в кожній секції. Відчитуванє резолюцій тривало близько дві години. Обнимають они проєкт дальшої праці на всіх областях праці для руского народу в Галичині. Короткий перегляд резолюцій подамо в найблизших днях, впрочім будуть они печатані в пропямтній книзі зі всіма рефератами і звітом з конгресу.

Підчас відчитуваня резолюцій прибув на конгрес Ексц. Митрополит Шептицький. Достойного гостя прийняли зібрані гримками і

довготривалими оплесками. До Ексц. Митрополита промовив на естраді др. Евг. Озаркевич, вітаючи Его сердечно і дякуючи за прияву на конгресі. У своїй промові бесідник зазначив, що Ексц. Митрополит відносив ся завжди прихильно до тов-а „Просьвіта“ і в агалі до просьвіти нашого народу. Доказом сеї прихильности є також загощенє на конгрес. Просимо о благославєнство Ваше, Ексцелєнціє, для учасників сего конгресу — кінчив бесідник — і просимо на дальше заховати наше товариство у вселаскавійшій своїй опіці.

На се привитанє, висказанє зворушенням голосом, відповів Ексц. Митрополит, що цілим серцем солідаризує ся з тою акцією і тішить ся, що конгрес заняв ся культурними справами в хосен руского народу. Культура се сила, а тим кріпкіша, если оперта на економічній підставі, якою заняв ся сей конгрес. Можна радїти, що руска інтелігенція сходить ся на раду для добра селянства. Богу дякувати, що „Просьвіта“ взяла ся до сего великого діла. Для духовенства ся акція віднята около подвигненя селянства, є симпатична і духовенство уділить сїй праці своєї помочи. З сим конгресом починає ся нова доба, котра рускій справі принесе великий хосен.

Отсе зміст промови Ексц. Митрополита, яку зібрані прийняли одушевлєними оплесками.

Потім наступило відчитуванє дальших резолюцій; предсідатель уділив ще голосу гостеві з України, д. Миколі Левитському, який працюючи іменем гостей з України конгрес, заявив з одушевленєм, що радїє культурно працює галицьких Українців, які далеко поступили на всіх царинах народного розвитку.

По відчитаню привітних писем і телеграм, які насїпили на конгрес крім відчитаних при отворєню конгресу, забрав слово др. М. Коцюба, генеральний секретар конгресу, працюючи зібраних. Бесідник з видимим зворушенням перепросив зібраних за недогоду з причини браку відповідного місця на прийатє всіх учасників, зазначаючи, що може при найблизшій конгресі буде вже своя хата. Перепросив референтів, що задля браку часу не всі могли відчитати свої реферати.

Сей конгрес, говорив бесідник, научив нас много і показав, що в нашій народі є заступлені всі галузи знаня, що є спеціалісти в кожнім напрямі праці наукової і фахової. Дальше звернув ся бесідник з словами працюючи до мужиків, вказуючи, що всі праці конгресу стреміли для їх добра. Подякував за участь в конгресі інтелігенції з Галичини і щирими словами зложив подяку гостям з України за приїзд до Львова та висказав надїю, що на будучий візд прибуде їх ще більше. Дальше зазначив бесідник, що на жаль, не можемо попрощати наших братів з угорської України, не прибувших з політичних зглядів. Потім подякував Ексц. Митрополиті Шептицькому за участь, за дотеперішну поміч „Просьвіти“ і закінчив висловленєм надїї, що при дальшій просьвітній і економічній праці, дасть Бог, доведемо до щастя вільної, єдиної Русь-України.

По промові зібрані відспівали народний гимн „Ще не вмерла Україна“, почім предсідатель др. Евг. Озаркевич оголосив, що конгрес замикає.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Тимотея ап.; римо-кат.: Вероніки. — В п'ятницю: руско-кат.: Климентія сьвщм.; римо-кат.: Агафії м.

— Московський візд відбув ся вчера у Львові дуже бурливо. Дудикевич і пос. Марков, щоби обезпечити собі більшість, видали „истинно-русскимъ юношамъ“ карти вступу до салі „Народного Дому“ зі своїми підписа-

ми. „Юноша“ Мохнацкий виступив з обидною промовою не лише против „старих“, але й против епископату та духовенства взагалі. Вислід буч, у гроюваних „юношами“ під покровом Дудикевича і Маркова є такий, що „старі“ задумали викинути зі всіх позицій Дудикевича, про якого мали вже в соїмї нагоду пересвідчити ся, що він до становиска голови клубу москвофільських послів не доріс. Збори були ведені в такім тові, що заносило ся хвилями на „истинно-русское мордобитіє“ і коли сим разом „юноші“ не довели до него то не лише тому, що деякі „старі“ прибули на збори з револьверами, але й тому, що цілий ряд поліції кружив біля „Народного Дому“ і по коритарях. Поліція мала велику утіху. Про збори подає „Галичанинъ“ вістку, яку на сїм місци репродукуємо: „Изъ собрания мужей довѣря. Какъ извѣстно, сегодня, 2. н. ст. февраля, должно было состоять ся собрание мужей довѣря русско-народной партіи. Не смотря на то, что по закону на того рода собранияхъ могутъ участвовать только люди, приглашенные „Народнымъ Совѣтомъ“ и внесенные въ списокъ приглашенныхъ, нѣкоторые гг. привели съ собою массу неприглашенныхъ лицъ съ цѣлю поддержанія своихъ личныхъ замысловъ и майоризації приглашенныхъ мужей довѣря. Это обстоятельство вызвало огорченіе среди приглашенныхъ нашедшее выраженіе въ заявленіяхъ предсідателя парламентскаго „Русско-народнаго Клуба“, о. сов. Давидяка, и сеймоваго „Русскаго Клуба“, о. маршала Колпачкевича, заявившихъ рѣшителный протестъ противъ такого противозаконнаго дѣйствія. Въ виду такого положенія дѣль отчеты о дѣятельности парламентарскаго и сеймоваго клубовъ будутъ напечатаны и разосланы всѣмъ мужамъ довѣря. Послѣ заявленнаго протеста члены парламентскаго „Русско-народнаго Клуба“ и сеймоваго „Русскаго Клуба“ а именно депутаты: оо. Давидякъ и Колпачкевичъ, гг. др. Король, Куриловичъ, др. Глѣбовицкий, Ганчаковский, Крыницкій и Трачъ вышли изъ собрания. Пословъ гг. Крысоватого и Миронюка-Заячука на собраніи не было“.

— Торгованє виборчими голосами. „Канад. фермер“ дорікає канадійским Русинам, що они при останних виборах президента Канади продавали свої голоси консервативній партії. За се не винувє він Русинів, які не отрасли ся ще з виборчих звичаїв галицьких, але звалує винув на Англіїців за те, що купували голоси у наших переселєнцїв.

— Жнива в Австрії. Австрійське міністерство рільництва оголосило вислід жнив головних збіж' в Австрії, зібрані на підставі урядових статистичних дат в 1908 р. Після того звіту з цілої управної поверхні в Австрії т. зн. 10,624.852 гектарів припадає 61% т. зн. 5,567.945 гектарів під управу пшениці, ячменю, жита, вівса і кукурузи. Той обшар дав такі висліди в жниві: Пересічно від 1898 до 1907 р. видаток пшениці вносивь 13.5, жита 21.2, ячменю 15.3, вівса 19.1, кукурузи 4 міл. метричних сотнарів.

— Темні хмари над Полтавою. Про конституційний рай в Росії пишуть до київської „Ради“: Залягли над Полтавою темні хмари і що далі то все темнішають, все більше пригнічують полтавского „обивателя“, а Українцям зовсім не дають дихати. Полтавська адміністрація очевидно поставила своїм завданєм знищити в Полтаві все, що тільки має на собі ознаку українства. У нас в газеті недавно була звістка про те, як в Полтаві з наказу поліції знято в книгарні плякат з оповісткою про українську граматику, а отсе прийшла звістка, яка виразно свідчить, що Полтава опинила ся в такому становищі, якого она не знала і за гірких доконституційних часів. М. Лисенко хотїв уладити в Полтаві український концерт і почав робити відповідні заходи. Складено було програму і післано до полтавської адміністрації з проханєм про дозвіл. Програму і афішу як звичайно, написано українською мовою. Але те, що в інших місцях є річ звичайна, для Полтави може бути настільки незвичайним, що тамошня адміністра-

ція заявила, що „въ Полтавѣ такого языка(1) не знають и не разберуть“. Переклали афіш на російську мову і понесли. Прочитало начальство і заявило: „надо представити текстъ упомянутыхъ стихотворений въ разръшеніемъ драматической цензуры“. Пробували було довести начальству, що на вірші драматична цензура не дає свого дозволу, бо се до неї не відносить ся, але оно й слухати не хоче — або давай цензуровані вірші, або вичеркни літературний відділ. Що маєш робити! Поміркували, поміркували та й викинули літературний відділ. Най уже що буде, то й буде, аби хоч не даремно турбували ся. Понесли афіш з самою музикально-вокальною частиною. Від урядчика концерту знову потребувано ноті „ра ршененія драматической цензуры“. Сі неможливі вимоги примусили вдатися до висшої інстанції, але й там не пощастило — потребувано всі тексти з нотами на розгляд. І се зроблено — зіставало ся тільки, щоби підписати афіш, бо наближав ся вже день концерту, а про нього ніхто й не знав. І от в останній день перед концертом поліцмайстер відмовив підписати афіш. І з якої ви думали причини? А причина досить проста: — У мене нѣтъ времени подписать афишу — заявив поліцмайстер Іванов, переведений з Кременчука в Полтаву після того, як в Кременчуці відбув ся жидівський погром. Концерт відложено (я не кажу, вже „український“ концерт, бо се страшне слово було вичеркнено на афіші) і не відомо, чи доведеть ся таки Полтавцям витати в себе славного українського композитора М. Лисенка. Тяжким сумом обгортає душу, коли бачиш, що се робить ся саме там, де так велично вшановано пам'ять творця української літератури Івана Котляревського, де заложено міцний ґрунт в українській архітектурі збудованем величнього українського будинку губернського земства. Люди з чужах країв приїздять до Полтави подивити ся на велику творчість українського люду, а для полтавської адміністрації не ествує ні український люд, ні українська мова. — *Я. Гельманчук.*

— Підморське землетрясенє. Berl. Tageblatt доносить з Риму, що оноді заскочило землетрясенє пароплав „Галілеї“ в дорозі з Палермо до Неаполя. Пароплав почав нагло крутити ся в колісцї і трясети ся так, що подорожні не могли встояти на місці. По чвертї години море успокоїло ся. З подорожних ніхто не потерпів нещастя. Здав ся, що се був вибух підморського вулькана в глибині кілька сот метрів. Бож землетрясенє на морі не дало би ся так відчутти.

Кость Курилло.

Письмо з Америки.

(Дальше).

Послухав ся старого, і не жалію, бо в дійсности розлило ся тепло по моїм тілі, уступили дрожання завдяки опіці старого, котрий почув до мене сердешню симпатію, як би ми знали ся Бог вість, як здавна.

За хвилину каже знова: моє імя Дзєв *), а твоє... питаєть ся... Моє, відповідаю, таке...

Гм... гм... бурмотів старий під носом... і твоя мова не така, як в нас, ... і імя твоє не чуване в наших сторонах... але то все одно усі ми там із гори, та рівні тут на землі... дай руку хлопце, а не гнівай ся сину, що тебе так кличу... бо... я... бачиш, вже над гробом, а ти... ти... еще міць віку можеш прожити...

І сплели ся наші руки зі собою, його стара поморщена, почорніла із праці і зжитя, а моя білява, що вмє лише писати те, що прийде на гадку, але в тім тишеню рук я відчував щось більше, як хвилеву симпатію, се було мое глибоке пошанованє для його старости і благородного серця, а у него щире батьківське чуття для чужого сина, якого у неволі плекала мати.

Чувш сину, каже задивлений в чорну даль моря, що страшило бовванами, там... там далеко за тим морем була моя вітчизна, рідний край, своя хата, ...на скандинавських островах гуляв я хлопцем... вмерла мати найперше, розпив ся потім батько, оженив ся другий раз і вмер а мачоха із хати прогнала, казала йти хоч би і на кінець світа; та й літ тому багато назад поїхав я аж тут і хвала Богу добре мені, є хата своя, діти добрі, тут двох ще синів і двох зятів, а сей унука, та й у хаті осталося кількоро, бо то знаєш, в мас цілий добуток се здоровенні руки до праці...

Як раз кінчив старий своє оповіданє, коли озвала ся тримбіта, гуртуюча бовти у трикутник. Наш бовт заняв місце на переді. За сяли світла від нових смоляків, залунала сильна пісня по морю і начали рибалки спускати сіти. З якою се відбуло ся зручностію — годі мені змалювати. — І повільно порушаємо ся трикутником в перід. Дивлю ся на годивник — вів до першої з півночі. Трикутник що раз повільнійше посуваєть ся, вкінци стає. Як на генеральське команду виті гають рибалки у гору сіти, наповнені ріжнородною рибою. Риба на дно бовтів, сіти у гору і знова на діл у море. І так повторяєть ся се кільканадцять разів. Трета година з вчасного рана. Риба плаває, беть ся, граєть ся, пробуджена зі сну біля моїх ніг, а є її багато, дуже. Старий обнімає керму усіх бовтів з поворотом, Орайт!... повертаєм...

Ну! знаєш, сину, з тебе счасливець, бо зі собою цясть людяи приносиш, каже, вже давно так вчасно не вертали ми з повними бовтами, хай і тобі на твоїй дорозі так щасно завжди буде, як нині нам вертаєть ся до дому... і знова стиснули ми наші долоні Дай Біг і тобі, докинув я.

Відізнало ся море гуком до раня встаючих з просоня филь. Рибалки співають весело до білвого сходу, а весла лишень тріщать у їх руках і розплюскують каплями воду по одежи.

(Дальше буде).

*) Осип.

Телеграми

з дня 3. лютого.

Відень З огляду на намірену обструкцію Чехів в парламенті міністер-земляк Жачек хоче подати ся до димісії.

Відень. На нияйшнім засіданю палати послів мін.-през. бар. Бінерт промовляв за внесенюю ним язиковою предлогодю для Чех. Чехи прийняли бесідника заглушуючим криком. В обструкції брали участь всі чеські сторонництва.

Білгород. Міністерство війни замовило в німецких і француских фабриках 200 маши нових карабінів під условіною як найскоршої достави. Сербія закупило в Росії велике число коний.

Каїро. На вчерашнім засіданю єгипетського зібраня народного зажадало утвореня палати послів по думці предлоги законодатної ради з грудня 1908 року.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-руської фабрики Еєгена Бічійського в Збаражї.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурса тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по свьщениках.

Держім ся покликю:

Свій до свого!

СОБІЛ Шукки можна набувати в „Сокільсьнім Базарі“ у Львові і паперці і у всіх торговлях в краю.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжа і продуктів у Львові

від 24. січня 1909 до 31. січня 1909:

за 50 клг.

Пшениця	11.20—11.50	К
Жито	9.70—10.00	К
Ячмінь броварняний	7.55— 8.75	К
Ячмінь на пашу	7.30— 7.60	К
Овес	7.60— 8.00	К
Кукурудза	0.00— 0.00	К
Просо	0.00— 0.00	К
Горох до вареня	10.00—11.50	К
Горох на пашу	0.00— 0.00	К
Бобик	7.15— 7.45	К
Конюшина червона	70.00—78.00	К
Конюшина біла	40.00—52.00	К
Конюшина шведска	70.00—80.00	К
Тимотка	30.00—35.00	К
Ріпак зимовий	14.00—14.25	К
Насіне конопл.	8.50— 8.75	К
Хміль	22.50—32.00	К
Насіне льняне	10.25—10.50	К
Льнянка	10.00—10.50	К

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма

від 1. до 15. лютого 1908.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і свята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

Образи Шевченка, Хмельницького, Котляревського,

Лисенка від 6—200 К. Фігурки з гіпсу а 80 с і 1-20 К. Краватки, гердани, сорочки, фартушки, шапки сокільські і козацкі, альбоми, перфуми, спянки, брошки і шпильки з гербом, тутки і паперці ріжного рода поручають. — Склади „Сокільського Базару“ у Львові і Стрию.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Червоць	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Червоць	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Підзамче:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
„ Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
„ Курович	—	—	12:54	—	8:34
„ Винник	7:51	—	12:54	3:44	8:34

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Червоць	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Червоць	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35
Янова	6:58	9:15	1:35	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15
З Підзамча:					
До Підволочиск	6:35	11:02	2:31	8:08	11:32
„ Бродів	6:35	11:02	2:31	8:08	—
„ Курович	—	8:53	—	4:41	—
„ Винник	5:47	8:53	2:01	4:41	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди йдучі лише в неділі означені †.

Видає і відповідає за редакцію Семен Горук.

З друкарні В. А. Шийковського.

